

Hvad betyder det for børn at se mor få bank?

Forskning om vold i hjemmet har ofte fokuseret på de voksne. Nu er der kommet øget fokus på, hvordan børn oplever fars vold mod mor.

Af Jette Møllerhøj, Socialstyrelsen

FORSKNING

Indenfor de seneste 10-12 år har der været en øget interesse for, hvordan børn oplever og påvirkes af forældres vold. Dermed er fokus flyttet fra manden, der udsætter kvinden for vold og kvinden, der udsættes for vold. I stedet er blikket rettet mod barnets situation.

Den svenske forsker Carolina Överlien har i litteraturoversigten *Barn som oplever pappas våld mot mamma - vad säger forskningen?* gennemgået godt 100 nordiske og engelsksprogede publikationer fra perioden 1997-2007. Oversigten viser bl.a., at:

- Fokus er rettet mod det barnet oplever
- Barnet ikke kun ses som offer for vold, men også som aktør og subjekt i sit eget liv.
- Børn oplever vold på mange forskellige måder afhængig af sårbarhed, køn, alder, udvikling og livssituation/kontekst.

Forskningen har især fokuseret på psykologiske konsekvenser og adfærdsmæssige problemer.

Vold mod barnets omsorgsperson

Nogle af litteraturoversigtens studier viser, at det at opleve fars vold mod mor, er den meste skadelige form for vold, et barn kan udsættes for. Det vil sige, at det er potentielt mere skadeligt, end hvis barnet selv blev direkte udsat for fysisk vold.

Vil du vide mere?

Artiklen af Överlien, Caroline (2007), *Barn som oplever pappas våld mot mamma - vad säger forskningen?* blev publiceret i tidsskriftet *Nordisk Sosialt Arbeid*, nr. 4, 2007, vol. 27, s. 238-250. [Læs artiklen eller download tidsskriftet.](http://www.idunn.no/ts/nsa/2007/04/barn_som_opplever_pappas_vald_mot_mam) (http://www.idunn.no/ts/nsa/2007/04/barn_som_opplever_pappas_vald_mot_mam)

Hvad betyder det for barnet?

Børn, der oplever fars vold mod mor har øget risiko for:

- Øget aggressivitet
- Depression
- Angst og uro
- Udadreagerende adfærd
- At få diagnosen PTSD (post traumatisk stress disorder)
- At udvikle svage sociale kompetencer
- Selv at blive udsat for fysisk og seksuel vold

Målgruppe

Litteraturoversigten omfatter studier af, hvad det betyder for børn at opleve forældres vold.

Oversigten er relevant for fagpersoner, der arbejder med vold i hjemmet og vold mod børn. Den omfatter en række nordiske og engelsksprogede studier fra perioden 1997-2007 med et socialfagligt, sociologisk eller psykologisk fokus.

Litteraturoversigten skaber overblik over et relativt nyt forskningsfelt, der er i vækst.

Formål og baggrund

Formålet med oversigten er at afdække, hvilken viden der er om børn, som oplever vold i hjemmet. Oversigten undersøger:

- Hvilken type forskning, der er tale om
- Hvad der er de vigtigste fund og konklusioner

Oversigten dokumenterer især:

- Negative psykologiske konsekvenser
- Adfærdsmæssige problemer
- Langsigtede konsekvenser i form af psykologiske og sociale problemer senere i livet.

Baggrund

I løbet af de sidste 10-12 år er forskning om vold i hjemmet blevet tilføjet et barndomssociologisk perspektiv. Det betyder, at fokus i højere grad er rettet mod, hvordan børn oplever det at overvære og blive indblandet i vold mellem dets forældre.

Det ændrede fokus betyder, at der er kommet mere viden om de problemer børn får, når de vokser op i familier med vold.

Resultater

En række af de gennemgåede studier, viser bl.a., at det har en række konsekvenser for børn at opleve vold.

Negative konsekvenser af vold

- Øget aggressivitet
- Depression
- Angst og uro
- Udadreagerende adfærd
- At få diagnosen PTSD (post traumatisk stress disorder)
- At udvikle svage sociale kompetencer
- Selv at blive udsat for fysisk og seksuel vold

Vold mod barnets omsorgsperson

Nogle af litteraturoversigtens studier viser, at det at opleve fars vold mod mor, er den meste skadelige form for vold, et barn kan udsættes for. Det vil sige, at det er potentielt mere skadeligt, end hvis barnet selv blev direkte udsat for fysisk vold.

Kontekst og sårbarhed

Børn oplever vold på mange forskellige måder. Den individuelle oplevelse afhænger af:

- Sårbarhed
- Køn og alder
- Udvikling
- Livssituation/kontekst

Små børn har sværest ved at forstå og begrebsliggøre vold, og har større risiko for at få negative psykologiske reaktioner

Modstandskraft (resiliens)

Børn der har oplevet vold i nære relationer udviser ofte mange forskellige symptomer. Men det er samtidig vigtigt at være opmærksom på, at børn kan have oplevet flere potentielt traumatiserende hændelser uden at vise tydelige psykologiske eller adfærdsmæssige problemer (resiliens).

Der er behov for mere forskning om dette fænomen.

Konsekvenser på længere sigt

Derudover viser studierne, at det at opleve vold i hjemmet også kan have mere langsigtede konsekvenser, fx:

- Psykologiske og sociale problemer senere i livet, fx. depression, traumesymptomer, alkoholisme
- Større risiko for at blive udsat for vold som voksen

Fremgangsmåde, metode og teori

Oversigten er baseret på litteratursøgning i følgende databaser:

- Psychinfo
- Sociological abstracts
- Pubmed
- Social Science Citation Index
- National Clearinghouse on Child Abuse and Neglect

Der er anvendt følgende søgeord: 'domestic', 'violence', 'exposed', 'witness', 'child'. Der er søgt efter studier med psykologisk og sociologisk fokus og efter artikler, der handler om socialt arbejde.

Søgningen gav godt 100 hits. Oversigten indeholder en omfattende litteraturliste.

Studierne er gennemgået med henblik på at afklare, hvad angloamerikansk og nordisk forskning siger om børn, der oplever en forælders vold mod den anden, og:

- Hvilken type forskning der er tale om
- Hvad der er de vigtigste resultater og fund.

Oversigten dokumenterer især:

- Negative psykologiske konsekvenser
- Adfærdsmæssige problemer
- Langsigtede konsekvenser i form af psykologiske og sociale problemer senere i livet

Perspektivering og anbefalinger

Oversigten tegner en række linjer i den eksisterende forskning og skelner mellem:

1. En anglo-amerikansk forskningstradition, der er overvejende kvantitativ. Denne tradition har haft fokus på børns symptomer og reaktioner, især risikoen for at udvikle PTSD.
2. Nordisk forskning, der i højere grad er kvalitativt orienteret og har et tydeligere børneperspektiv. Nordiske studier har ofte fokus på, hvordan børn 'oplever' og 'bevidner' vold.

Forskningsfeltet er nyt i en nordisk kontekst, og antallet af nordiske studier er begrænsede. Ikke desto mindre har de bidraget til en øget forståelse af, hvad det indebærer for børn at vokse op i familier, hvor mor får bank af far.

Litteraturoversigten understreger, at begge forskningsretninger er relevante og supplerer hinanden godt. Tilsammen giver de bedre viden, der kan bidrage til at forbedre livssituationen for børn, der vokser op i familier med vold.

Mere forskning

Forfatteren peger på, at der er behov for forskning i, hvordan og om piger og drenge reagerer forskelligt på forældres konflikter.

Oversigten fremhæver endvidere, at der er brug for viden om, hvad støtte eller manglende støtte fra mor eller slægtninge betyder for barnets håndtering af voldsoplevelsen.

Mere viden

[SISO - Videnscenter for sociale indsatser ved vold og seksuelle overgreb mod børn](http://www.socialstyrelsen.dk/viso) (<http://www.socialstyrelsen.dk/viso>)

[SISO's Inspirationskatalog til udarbejdelse af skriftligt kommunalt beredskab](http://shop.socialstyrelsen.dk/products/seksuelle-overgreb-og-fysisk-psykisk-vold) (<http://shop.socialstyrelsen.dk/products/seksuelle-overgreb-og-fysisk-psykisk-vold>)

[LOKK](http://www.lokk.dk/) (<http://www.lokk.dk/>)

[Børnerådet](http://www.boerneraadet.dk/) (<http://www.boerneraadet.dk/>)

[Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress](http://www.nkvts.no/Pages/Index.aspx) (<http://www.nkvts.no/Pages/Index.aspx>)

Printet: 26.08.2013

Publiceret: 26.08.2013

Sidst opdateret: 26.08.2013 kl. 11:02

Socialstyrelsen
Edisonsvej 18. 1.
5000 Odense C

Telefon: 72 42 37 00
info@socialstyrelsen.dk

EAN-nr.: 5798000354838
CVR-nr.: 26144698